

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	22.04.2015
	Bystyret	07.05.2015

KOSTRA analyse 2014.

Forslag til innstilling

1. KOSTRA analysen for Bodø kommune 2014 tas til orientering.

Sammendrag

For egen kommune er det vesentlig over tid at tjenestetilbudet i kommunen er tilpasset inntektene. Kommunen kan ikke over tid ha høyere driftsutgifter enn det inntektene gir grunnlag for. En KOSTRA- analyse vil kunne være en del av beslutningsgrunnlaget for å legge til rette for en sunn økonomisk drift og et tjenestetilbud tilpasset inntektene.

SSB publiserer ureviderte tall for kommunene ca 15. mars og reviderte tall ca 15. juni. Tallene rapporteres direkte fra kommunene til SSB og tall hentes også fra nasjonale registre utenfor SSB. Tallene i denne analysen bygger på 2014 tall tilgjengelig etter 15. mars 2015.

Hva er KOSTRA?

KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet. Informasjonen om kommunale tjenester og bruk av ressurser på ulike tjenesteområder registreres og sammenstilles for å gi relevant informasjon til beslutningstagere. KOSTRA som system er nå veletablert, og det finnes for de fleste områder nøkkeltall historikk for flere år tilbake. Dette gjør at man også har et grunnlag for å følge utviklingen over tid.

Det er ikke slik at de ”flinke” kommuner bruker mindre og de mindre flinke kommunene bruker mere ressurser. Et nøkkeltall beregnet på grunnlag av KOSTRA - data forteller utelukkende hvor mye en kommune bruker på de enkelte tjenesteområdene i forhold til de en sammenligner seg med – ingenting om hvorfor det er slik. Nøkkeltallet er et utgangspunkt for å finne ut om man ønsker at det skal være slik eller om det er mulig å oppnå et bedre samlet tjenestetilbud gjennom å disponere ressursene på en annen måte.

En grundig analyse av KOSTRA – tallene kan være med på å tydeliggjøre hvilke tjenesteområder kommunen bør ha mere fokus på enn andre områder og synliggjøre handlingsrommet for driftstilpasninger.

Sammenligning

Når en skal gjennomføre en KOSTRA-analyse er valg av sammenligningskommuner avgjørende for hva rapporten forteller. Det vil ikke være noe problem å finne frem til kommuner som er «dårligere» eller «bedre» enn egen kommune. For at en KOSTRA-analyse skal være anvendelig, blir det derfor viktig å finne frem til kommuner som har de samme driftsutfordringene og tilsvarende rammebetingelser som egen kommune. Sammenligningen blir da reell og det blir tydeligere i forhold til hvor drift av egen kommune kan forbedres eller er god nok.

SSB sorterer kommuner i ulike kommunegrupper. Dette ble gjort i 2008. Dette er en stund siden slik at denne inndeling oppfattes som lite oppdatert. For å finne frem til reelle sammenligningskommuner er det gjort en egen betraktning for å finne frem til de kommunene som har de samme driftsutfordringene som egen kommune. I den vurderingen benytter en flere indikatorer som bl.a. omfatter inntekter, utgifter og befolkning. Disse vektet ulikt.

Beregning av handlingsrommet

Beregning av alternativt driftsnivå tar utgangspunkt i avviket i enhetskostnader mellom Bodø kommune og de øvrige sammenligningskommunene og kommunegruppe 13. Avviket blir deretter multiplisert med den aktuelle populasjon til Bodø kommune for å få frem alternativt driftsnivå. Det er vesentlig å vurdere enhetskostnadene i forhold til brukergruppen. F.eks barnehage kostnader sees i forhold til aldersgruppen 0-5 år. En kan ikke fordele kostnader pr innbygger da innbyggertallet vil å ulik sammensetning i alle kommuner, og beregning vil da bli feilaktig. Kultur derimot er rettet mot hele befolkning, slik at da blir det riktigere å se kostnadene i forhold til alle innbyggere.

Beregning av handlingsrommet i denne analysen fokuser på de største driftsområdene. Eiendomsforvaltning utgjør en mindre del av kommunebudsjettet, men det er ikke vurdert i denne oversikten utover det som inngår det enkelte område. VA er heller ikke vurdert siden er et selvkost område som er finansiert gjennom egne avgifter. Andre mindre områder er også utelatt.

Konklusjon og anbefaling

Tabell 3 – Oppsummering alternativ driftsnivå for Bodø kommune (mill kroner)

Netto driftsutg pr område	Referanse-gruppe	Handlingsrommet - alternativt kostnadsnivå								
		1504 Ålesund	0231 Skedsmo	1902 Tromsø	0906 Arendal	0106 Fredrikstad	1106 Haugesund	0602 Drammen	0706 Sandefjord	Kostragr 13
Adm. og politisk styring	Alle innb	38,0	-6,2	49,3	50,7	29,5	30,4	41,8	51,6	27,6
Barnehage (kommunale)	1-5 år	-51,4	4,6	-54,4	-31,7	26,1	-33,2	22,2	-24,0	-8,4
Grunnskoleopplæring	6-15 år	19,3	57,6	14,4	56,5	9,5	-4,5	29,9	5,8	18,1
Pleie og omsorg	Mottagere	-66,7	19,1	-131,8	34,6	-	-89,9	91,4	25,5	-75,9
Kommunehelse	Alle innb	25,9	17,2	23,4	25,0	7,6	20,7	14,1	21,6	14,6
NAV/Sosialtjenesten	20-66 år	27,7	0,2	14,3	-16,1	-11,7	-7,0	-1,7	-10,8	1,1
Rusomsorg	20-66 år	12,7	24,6	5,2	19,0	12,4	-0,2	-0,6	23,5	16,4
Barnevernstjenesten	0-17 år	-28,3	-9,1	-40,4	-1,4	-25,3	-30,1	-45,7	9,1	-17,4
Kultur	Alle innb	36,6	9,3	-0,9	27,8	22,3	-6,0	-0,6	21,2	10,1
Kirke	Alle innb	-2,9	14,8	9,5	0,4	4,0	3,6	5,1	5,0	3,8
Samferdsel	Alle innb	33,1	-6,3	3,8	19,5	16,1	26,7	-13,4	19,4	10,8
Sum		44,0	125,9	-107,5	184,1	90,4	-89,6	142,4	147,7	0,7
<i>Mangelfulle tall for Fredrikstad kommune innen pleie og omsorg</i>										
<i>Pluss viser at sammenligningskommunen har et lavere kostnadsnivå enn Bodø kommune - og motsatt.</i>										

Oppsummert i tabell 3 viser at driftsnivået til Bodø kommune er høyt på flere områder i forhold til andre sammenligningskommuner og gruppe 13. Dette er egentlig helt greit dersom kommunen har tilstrekkelig med inntekter og midler til å opprettholde et slikt driftsnivå. Netto driftsresultat for Bodø kommune i 2014 viser et for høyt utgiftsnivå i forhold til inntektene. Driften må tilpasses ytterligere i Bodø kommune for å imøtekomme økonomiplanen 2015-2019, og KOSTRA-analysen gir en indikasjon på hvor det er et potensiale for tilpasninger.

Tabell 3 gir en god indikasjon på handlingsrommet til Bodø kommune og at det kan være mulig å gjennomføre driftspasninger når en sammenligner med andre kommuner. Det er områdene barnehage og barnevernstjenesten som har minst potensial for driftsreduksjoner, mens det er grunnskole, kommunehelse, rusomsorg, kultur og administrasjon/politikk som har størst potensialet for driftstilpasninger.

Når det gjelder område pleie og omsorg er tallene mere sammensatt. Tallene tyder på en kostbar institusjonsdrift i Bodø kommune. Videre at det er mange brukere under 66 år både innenfor institusjon og hjemmetjenesten. Lave utgifter til hjemmetjenesten og høye driftsutgifter til institusjon tyder på at tjenesten innenfor pleie og omsorg over tid er planlagt feil sett i forhold til LEON prinsippet som innebærer at behandling og tjenestetilpasning skal skje på Laveste Effektive Omsorgsnivå.

Rolf Kåre Jensen
Rådmann

Kornelija Rasic
Konst. kommunaldirektør

Saksbehandler: Gunnar Sveen/Jon Erik Anti

Trykte vedlegg:

1 KOSTRA analyse 2014.

Utrykte vedlegg:

Ingen